

енергії та сировини, відходи являють собою привабливий ресурс, їхня обробка може стати прибутковим бізнесом і це призведе до створення стійких методів управління відходами в секторі.

Спостерігаючи за щоденним накопиченням відходів, відзначимо, що потужний потік матеріалів усіх видів рухається від місця видобування ресурсів на смітник. Так само, як природні екосистеми залежать від колообігу речовин, так стійке існування технологічного суспільства, зрештою, залежатиме від людської здатності і вміння утилізувати практично усі види матеріалів. Перспективним напрямком досліджень є розробка комплексної програми ліквідації відходів.

Насумок

Управління твердими відходами стає основним обов'язком громадської охорони здоров'я і навколишнього середовища у міських районах багатьох країн, зокрема України, виникає необхідність формування у лікарів наукового світогляду, критичного мислення, екологічної культури.

Список літератури

1. Geletuha G. G. Tehnologii po sboru i utilizacii biogaza na poligonah TBO. Mirovoj opyt / G.G. Geletuha, Ju. B. Matveev, M. N. Ulanov // Disk s trudami Vtoroj v Ukraine konferencii «Jenergija iz biomassy. – 2004 g. – K.
2. Zakon Ukraini «Pro vidhodi» // Vidomosti Verhovnoi Radi

Реферати

ПРОБЛЕМА ВТОРИЧНОЙ ПЕРЕРАБОТКИ СЫРЬЯ КАК НАПРАВЛЕНИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ СТУДЕНЧЕСКИХ НАУЧНЫХ КРУЖКОВ

Назарчук А. А., Погорелая И. А.

В статье рассматриваются проблемы привлечения студентов-медиков к научно-исследовательской деятельности в рамках работы студенческого научного кружка. Обговаривается экологическая тематика исследований. Анализируется роль руководителя кружка в формировании членами кружка экологического мышления, научного мировоззрения, экологической культуры.

Ключевые слова: студенты-медики, экологическая культура, окружающая среда, вторичная переработка сырья.

Стаття надійшла 2.03.2015 р.

PROBLEM RECYCLABLE RAW MATERIALS BOTH DIRECTIONS OF RESEARCH IN STUDENTS' SCIENTIFIC CIRCLES CONDITIONS

Nazarchuk A. A., Pohorelaya I. A.

The article deals with the problem of attracting medical students in research activities within the scientific circle. Environmental subjects research are being discussed. The role of the leader in the formation of ecological thinking, scientific outlook, ecological culture are being analyzed.

Key words: medical students, ecological culture, recycling of raw materials.

УДК 611.31/35:001.4-028.53

А. О. Світлицький

Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя

ЕПОНІМІЧНИ НАЗВИ СФІНКТЕРІВ ТА УТВОРЕНЬ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ

У роботі наведена інформація про сфінктерах шлунково-кишкового тракту, їх розташування, будову а також історичні відомості про вчених на честь яких названі ті чи інші структури. Всього представлена інформація про 29 сфінктерів, опис зроблено послідовно, по ходу ШКТ.

Ключові слова: епоніми, шлунково-кишковий тракт, сфінктери.

Сьогодні дуже важко уявити для себе галузь медичної науки в якій не використовуються епонімічні терміни, не вважаючи на активні пропозиції обмежити їх вживання. Анатомія, як розділ медичної та біологічної науки, не є виключенням. Але окрім класичних епонімічних назв, які дійшли до нас ще зі Стародавньої Греції, з розвитком окремих напрямків медичної науки та використанням в медицині нових методів дослідження з'являються нові назви, які відображають пріоритет окремих вчених та країн у відкритті тих або інших анатомічних структур. В теперішній час наукові та термінологічні дискусії що до вживання епонімічної термінології активно продовжуються, що обумовлює актуальність теми [1, 2].

Метою роботи було систематизація епонімічних назв сфінктерів шлунково-кишкового тракту, їх характеристика та пошук відомостей про вчених на ім'я котрих було названо ці утворення.

Сфінктер Гаккера (von Hacker Viktor Ritter, 1852–1933, австрійський хірург) - середній сфінктер стравоходу – розташований між середньою та нижньою третиною стравоходу, на відстані

приблизно 31 - 33 см від різців верхньої челюсті та утвореній м'язовою пластиною підслизової основи. Синоніми: кільце Шацкоґо (Schatzki Richard, 1901-1992, радіолог, США), «спіральний констрiктор» [3].

Сфiнктер Губарева (Губарев Олександр Петрович, 1855-1931, - радянський акушер-гiнеколог) - нижній сфiнктер стравоходу розташований на рівні стравохідного отвору діафрагми. Синоніми: затулка Губарева.

Сфiнктер Капанджі (Karanci Y., італійський вчений) - супрапапілярна сфiнктер розташовано приблизно на 2 см проксимальніше місця впадання загального жовчного і головного панкреатичного протоків. Потовщення стiнки дванадцятипалої кишки, утворене скупченням циркулярних гладких м'язових волокон. Синоніми: медіодуоденальний сфiнктер.

Сфiнктер Одді (Ruggero Ferdinando Antonio Guiseppe Vincenzo Oddi, 1864-1913 - італійський фізіолог і анатом) - комплекс, який складається з трьох сфiнктерів, розташованих в печiнковопiдшлункової ампулі: дистальний сфiнктер загальної жовчної протоки, сфiнктер головної протоки пiдшлункової залози і загальний сфiнктер печiнковопiдшлункової ампули. Вперше описаний Гліссоном [3].

Сфiнктер Гліссона (Glisson, Francis, 1597-1677, британський лікар, анатом, фізіолог і патолог) – див сфiнктер Одді.

Сфiнктер Бойдена (Boyden Edward A., анатом, США.) - дистальний сфiнктер загальної жовчної протоки. Його поділяють на дві виражені частини: а) наддуоденальну (панкреатичну) частину, розташовану перед входженням протока в стiнку ДПК, і б) інтрамуральну частину.

Сфiнктер Вестфаля (Karl Friedrich Otto Westphal, 1833-1890 - німецький психіатр і невролог) - сфiнктер головної протоки пiдшлункової залози, розташований біля місця злиття протоки пiдшлункової залози із загальним жовчним протокою в області ампули фатерова соска [5].

Сфiнктер Вестфаля (Karl Friedrich Otto Westphal, 1833-1890 - німецький психіатр і невролог) - сфiнктер печiнковопiдшлункової ампули. М'язові волокна чiтко сконцентровані в двох місцях, тому його поділяють на два: а) сфiнктер основи фатерова соска і б) сфiнктер гирла соска. Синоніми: Пілорус Вестфаля.

Сфiнктер Люткенса (Ulrich Lütken; 1894-?, - німецький хiрург) - сфiнктер протоки жовчного мiшура.

Сфiнктер Гейстера (Heister Lorenz, 1683-1758, - німецький анатом і хiрург) - спіральна складка (plicae spiralis) - сукупність декількох розташованих по спіралі складок протоки жовчного мiшура. Синоніми: Спіральна затулка Гейстера, клапан Гейстера (устар.: Хайстера) [6].

Сфiнктер Міріцці (Mirizzi, Pablo Luis, 1893-1964, - аргентинський лікар) - проксимальний сфiнктер загальної жовчної протоки, розташований безпосередньо біля злиття печiнкового та мiхурового жовчних проток. Циркулярний пучок гладком'язових волокон [9].

Сфiнктер Окснера (Ochsner Albert John, 1858-1925, - американський хiрург і анатом) - предпапілярний сфiнктер, розташований у проекції великого дуоденального сосочка. Скупчення циркулярних гладких м'язових волокон (м'яз Окснера).

Складки Керкрінґа (Theodor Kerckring, 1640-1921, - голландський лікар і анатом) - висока циркулярна складка слизової оболонки (Plicae circulares duodeni).

Сфiнктер Хеллі (Heiley) – сфiнктер додаткової протоки пiдшлункової залози - круговий м'яз, розташований в малому дуоденальному сосочку і який відіграє роль клапана для додаткового (санторінієва) протока пiдшлункової залози.

Дуоденоєюнальна складка Трейтца (Wenzel Treitz, 1819-1872, - австрійський лікар і антрополог) - Безпосередньо перед дуоденоєюнальним вигином тонкої кишки. Синоніми: Дуоденоєюнальний сфiнктер.

Сфiнктер Вароліуса (Constantinus Varolius, 1543-1575 - італійський анатом) - ілеоцекальний сфiнктер, утворення слизової оболонки у місці переходу тонкої кишки в товсту. Синоніми: ілеоцекальний клапан, клапан Тульпа (Tulp Nicolas, 1593-1674, - голландський анатом і хiрург), баугінієва заслінка (Gaspard Bauhin, 1560-1624, - шведський анатом, ботанік і лікар).

Заслонка Герлаха (Gérlach J., 1820-1896, - германський анатом) сфiнктер основи червоподібного вiдростка.

Сфiнктер Бузі (Busse, Otto, 1867-1922, - германський патолог) -проксимальний сліпокішково-восходний сфiнктер, розташований безпосередньо дистальніше сфiнктера основи червоподібного вiдростка.

Сфінктер Гірша (Hirsch Seth Isaak, род. 1880) - американский рентгенолог) - дистальный сліпокішково-восходний сфінктер - циркулярний пучок гладком'язових волокон, розташований на рівні краніального краю ілеоцекального клапану, на кордоні сліпої і висхідної ободової кишки [6].

Сфінктер Кеннона (Cannon Walter B., 1871-1945 - рентгенолог, США) - правий сфінктер поперечної ободової кишки, розташований в області печінкового вигину ободової кишки. Синоніми: сфінктер Бёма [4, 8].

Сфінктер Бёма (Böhme Arthur, 1878-?, германський лікар) – див. сфінктер Кеннона.

Сфінктер Хорста (Hörst, германський лікар) - середній сфінктер поперечної ободової кишки.

Сфінктер Кеннона (Cannon Walter B., 1871-1945 - рентгенолог, США) лівий (дистальний) сфінктер поперечної ободової кишки. Наявність сфінктера Кеннона у людини не є загальноновизнаною [9].

Сфінктер Пайра – Штрауса (Paug E., 1871-1946, - германський лікар; Strauss H., 1868-1945 - германський лікар) - проксимальний сфінктер низхідної ободової кишки, розташований безпосередньо дистальніше селезінкового вигину ободової кишки.

Сфінктер Баллі (Balli R., італійський радіолог) дистальний сфінктер низхідній ободової кишки, розташований у переході низхідної ободової кишки в сигмовидную кишку.

Сфінктер Россі (Rossi K., італійський радіолог) - серединний сфінктер сигмовидної кишки, розташований в її середньому відділі. Синоніми: сфінктер Мутьє.

Сфінктер Мутьє (Moutier Francois, французький гастроентеролог) – див. сфінктер Россі.

Сфінктер О'Берна - Пирогова – Мутьє (O'Veigne James, 1786-1862, - ірландський хірург; Пирогов Микола Іванович, 1810-1881, - вітчизняний хірург, натураліст, педагог і громадський діяч) - сфінктер переходу сигмовидної кишки в пряму кишку. Синоніми: сигморектальний сфінктер.

Сфінктер Нелатона (Auguste Nelaton, 1807-1873 - французький хірург і уролог) – проксимальний сфінктер прямої кишки, знаходиться приблизно на 7 - 8 см проксимальніше анального отвору Синоніми: Третій ректальний сфінктер прямої кишки.

Висновок

Таким чином нам вдалось зібрати інформацію про епонімічні назви 29 сфінктерів шлунково-кишкового тракту людини, що може бути гарним підґрунтям для вивчення цього питання як студентами-медиками, так и молодими спеціалістами. Нажаль відомості про деяких вчених відсутні, що дає нагоду продовжувати пошукову роботу.

Список літератури

1. Bajtinger V. F. Sfinktery pishhevaritel'nogo trakta / V. F. Bajtinger // Sibirskij gosudarstvennyj medicinskij universitet, Tomsk, - 1994, - 207 s.
2. Kolesnikov L. L. Sfinkternyj apparat cheloveka / L.L. Kolesnikov// SPb,- «Special'naja Literatura»,- 2000, -183 s.
3. Voloshin M. A. «Jeponimi v anatomii cheloveka» / A. A. Svitlic'kij, M. A. Voloshin, D. V. Martinov [i dr.] // - Zaporizhzhja: «Pechatnij mir»,- 2010 - 100 s.
4. Didio L.J.A. The «sphincters» of the digestive system / L.J.A. Didio Anderson, M.C. Eds // Anatomical, Functional and Surgical Considerations. - Baltimore: The Williams and Wilkins Comp. – 1968 - 255 p.
5. Daniel E. E. Sphincters: Normal Function-Changes in Diseases / E.E. Daniel, T. Tomita, S. Tsuchida [et al.] // CRC Press, - 1992,- 450 p.
6. Dasgupta D. Cystic Duct and Heister's «Valves»/ D. Dasgupta, M. D. Stringer // Clinical Anatomy,- 2005,- №18 - 2, - P. 81-87.
7. Stringer Mark D. Eponyms in Surgery and Anatomy of the Liver/ Bile Ducts and Pancreas.- CRC Press,- 1 edition,- 2009,- 208 pages.
8. Wexner S. D. Diseases of the Colon / S. D. Wexner, N. Stollman, Eds.// Information of Healthcare,- 2007,- 809 p.
9. Wolff B.G. The ASCRS Textbook of Colon and Rectal Surgery / B.G. Wolff, J.W. Fleshman [et al.]//Springer,-2000, 816 p.

Реферати

ЕПОНИМИЧЕСКИЕ НАЗВАНИЯ СФИНКТЕРОВ И СТРУКТУР ЖЕЛУДОЧНО-КИШЕЧНОГО ТРАКТА Светлицкий А. А.

В работе приведена информация о сфинктерах желудочно-кишечного тракта, их расположении, строении а также исторические сведения об ученых в честь которых названы те или иные структуры. Всего представлена информация о 29 сфинктерах, описание произведено последовательно, по ходу ЖКТ.

Ключевые слова: эпонимы, желудочно-кишечный тракт, сфинктера.

EPONIMIC NAMES OF SPHINCTERS AND STRUCTURES OF THE GASTROINTESTINAL TRACT Svetlitsky A. A.

This paper provides information about the sphincters of the gastrointestinal tract, their location, structure as well as historical information about scientists namesake those or other structures. Total provides information about 29 sphincters description produced in series, in the course of the gastrointestinal tract.

Key words: eponyms, gastrointestinal tract, sphincters.